

'Blijf bij de

les!'

In het jaar 2015 gaan alle jongens en meisjes, overal ter wereld, naar school. Maar liefst 189 landen beloven dat zij zich actief zouden inzetten voor dat doel. Het is een van de acht Millennium Ontwikkelingsdoelen die de wereld moeten verbeteren. Op het gebied van onderwijs zijn al behoorlijke vorderingen gemaakt, maar er is nog een wereld te winnen.

Het lijkt allemaal zo vanzelfsprekend: als een kind een jaar of vier is, gaat het naar school. Afhankelijk van de school- en studiekeuzes blijven de daaropvolgende jaren in het teken staan van leren lezen en rekenen, huiswerk maken, studeren, stages volgen, scripties schrijven en afstuderen. Voor kinderen in ontwikkelingslanden is zo'n schoolcarrière helemaal niet zo'n logisch onderdeel van hun jeugd. Naar schatting gaan wereldwijd ruim 100 miljoen kinderen (voornamelijk meisjes) niet naar school, bijvoorbeeld omdat de ouders het schoolgeld niet kunnen betalen. Of omdat de kinderen uit achtergestelde groepen komen, waardoor zij van onderwijs worden uitgesloten. Andere kinderen gaan niet naar school omdat er simpelweg geen school in de buurt is.

Kinderrecht

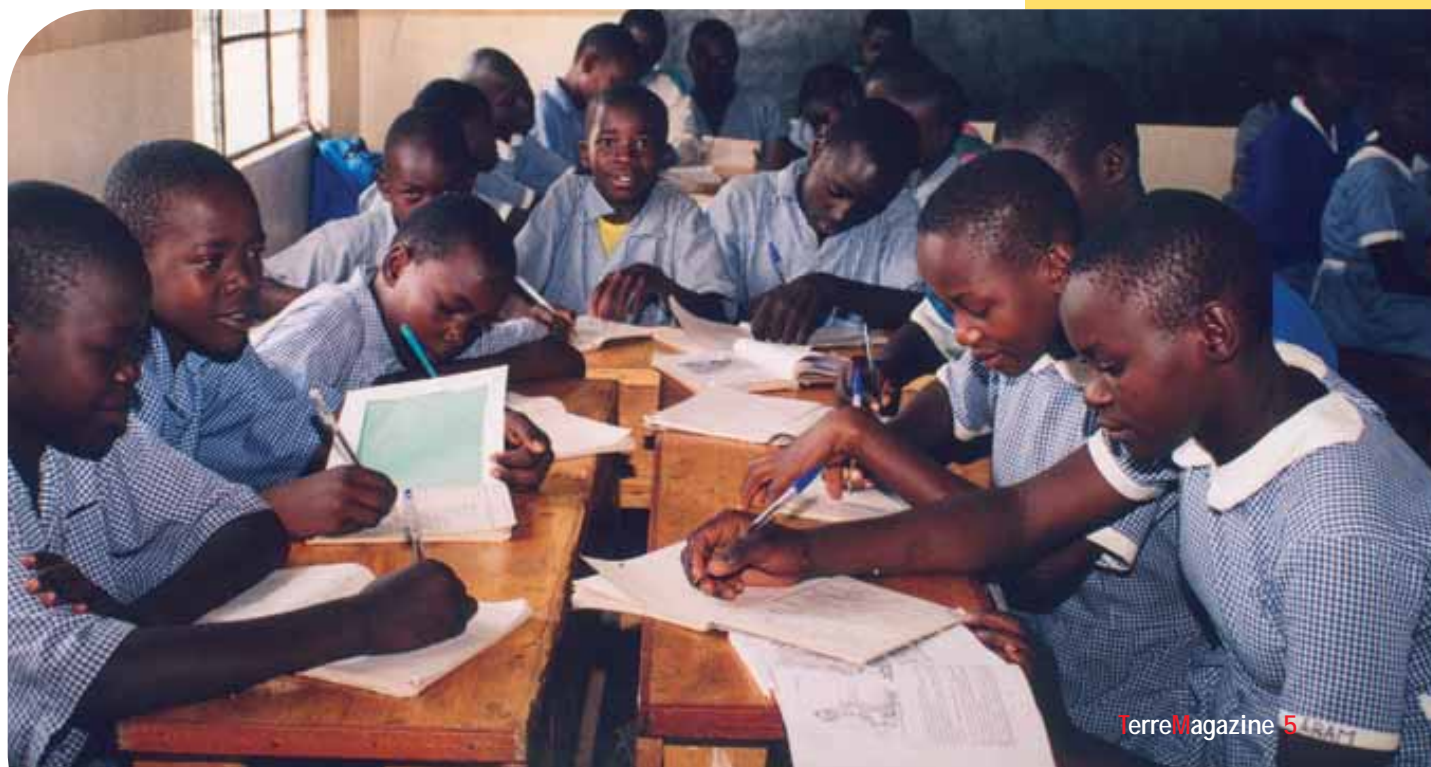
Onderwijs is een belangrijk wapen in de strijd tegen armoede. Het vermindert de kans dat mensen maatschappelijk worden

buitengesloten en stelt hen in staat zich te ontplooiën en een inkomen te verwerven. Vast staat dat mensen die onderwijs hebben gevolgd, vaak beter voor zichzelf opkomen en daardoor beter grip hebben op hun eigen leven. De kwaliteit van onderwijs is bepalend voor de sociale en economische ontwikkeling van een samenleving.

Om al die redenen is het recht op onderwijs in 1989 vastgelegd in het Kinderrechtenverdrag van de Verenigde Naties. Daarnaast is onderwijs een van de belangrijkste thema's van de Millennium Ontwikkelingsdoelen waarmee landen hebben beloofd er alles aan te zullen doen om ervoor te zorgen dat in het jaar 2015 alle jongens en meisjes naar school gaan (zie ook het informatiekader op pagina 7). Minister Van Ardenne voor Ontwikkelingssamenwerking wil de steun voor onderwijs in ontwikkelingslanden verder opvoeren (tot 15 procent van haar budget in 2007). Volgens haar wordt er nog te weinig voortgang geboekt. "Door ►

RECHT OP ONDERWIJS

De Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling (NCDO) nam in 2003 het initiatief tot samenwerking in de campagne 'Recht op Onderwijs'. Inmiddels hebben ruim 20 organisaties zich aangesloten bij de samenbundelingscampagne, zo ook Terre des Hommes. Meer informatie is te vinden op: www.rechtoponderwijs.nl

Een schoolloopbaan is niet voor elk kind weggelegd.

meer in onderwijs te investeren kunnen wij mensen uit de armoedeval bevrijden en hun zelfrespect en waardigheid bevorderen. Daarbij moeten wij ons concentreren op meisjes en vrouwen. Allereerst omdat juist zij vaak niet naar school gaan. Als zij leren lezen en schrijven krijgen zij en hun (latere) gezinnen toegang tot informatie over gezondheidszorg, HIV en aids en reproductieve gezondheid,” stelt zij in ‘Aan elkaar verplicht’, een publicatie van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Onderwijs in Oeganda

Terre des Hommes beschouwt onderwijs als een van haar belangrijkste thema's. Onder meer in Oost-Afrika, een van de vier regio's waar Terre des Hommes actief is. In het onderwijsprogramma in deze regio legt Terre des Hommes de nadruk op het beschikbaar en toegankelijk maken van onderwijs. Oeganda is een van de landen waar Terre des Hommes onderwijsprojecten steunt. En dat is hard nodig, zo blijkt uit een onderzoek van het Oegandese Ministerie van Onderwijs naar de schoolcarrières van kinderen in het basisonderwijs. Veel leerlingen hebben noodgedwongen de schoolopleiding afgebroken. Van de leerlingen die in 1997 met de lagere school begonnen, behaalde

slechts 33 procent de zesde klas (in 2002) en 22 procent de zevende klas (in 2003). Hoewel het basisonderwijs zelfs gratis is, kan 4 op de 10 gezinnen het geld niet opbrengen voor schoolmaterialen en uniformen. Verder zijn onder de vroegtijdige schoolverlaters ook veel meisjes die zich door zwangerschap of huwelijk gedwongen zien hun opleiding af te breken.

Oeganda is volgens sommigen het bewijs in Afrika dat effectieve armoedebestrijding mogelijk is. De laatste jaren ging het Oeganda aanvankelijk voor de wind: forse economische groei, lage inflatie en een sterke munt. En met steun uit het buitenland zijn indrukwekkende resultaten op het terrein van armoedebestrijding bereikt. In de jaren negentig zijn goede resultaten geboekt op het gebied van de strijd tegen HIV en aids, armoedebestrijding, het terugdringen van moeder- en kindsterfte. Maar aan het begin van het nieuwe millennium is die positieve tendens nagenoeg verdwenen en dreigt het gevaar van terugval. Zo is het percentage van de bevolking dat onder de armoedegrens leeft voor het eerst sinds vijftien jaar toegenomen (van 34 naar 38 procent). Ook is er weer een groei te zien van het aantal HIV-geïnfekteerden en aids-patiënten.

Onderwijs voor aidswezen

Terre des Hommes steunt in Oeganda de Masaka Diocesan Development Organisation (MADDO), een organisatie die zich met name richt op onderwijs voor aidswezen in het Masaka-district, een dichtbevolkte streek waar de aids-epidemie zwaar heeft toegeslagen. De aidswezen uit deze streek zijn hard getroffen: ze verloren een of beide ouders aan de gevolgen van aids en ze kunnen niet bij hun familie terecht waardoor zij aan hun lot zijn overgelaten. Het komt ook voor, dat de ene ouder aan aids is overleden en dat de ander aan aids lijdt. De kinderen zien zich dan voor de zware taak gesteld om hun zieke ouder te verzorgen.

Doordat deze kinderen er vaak alleen voor staan, dreigen zij ten onder te gaan. Voor hen is het van onschatbare waarde dat zij een degelijke schoolopleiding volgen, zodat zij nu goed begeleid worden en zich later in de maatschappij staande weten te houden. Dankzij de inzet van MADDO konden de afgelopen drie jaar 756 kinderen naar de basisschool gaan, van wie er 329 de basisschool volledig hebben doorlopen en een aantal van hen verder ging naar de middelbare school of een beroepsopleiding zijn gaan volgen. MADDO heeft tevens een fonds opgericht waar ouders terecht kunnen voor een tegemoetkoming in de schoolkosten, bijvoorbeeld voor schoolboeken, schriften en andere noodzakelijke materialen.

Een schoolvoorbeeld

De elfjarige Kisseka Andrews kan dankzij MADDO naar school gaan. Hij zit in de vijfde klas van de lagere school. "Ik heb nog twee broertjes en twee zusjes," vertelt Kisseka. "Mijn vader ken ik niet. Die was al dood toen ik vijf was. Mijn moeder moet hard werken zodat wij naar school kunnen. En ze verbouwt groenten die wij zelf gebruiken voor het eten."

MADDO betaalt de schoolspullen van Kisseka. Als dat nodig is, vergoedt MADDO ook medische kosten. Financieel gaat het nu goed met het gezin Andrews, waardoor nu ook de andere kinderen naar school kunnen. Kisseka: "Als ik groot ben, wil ik arts worden. Als mijn moeder nu ziek zou worden, kan ik niets voor haar doen en dat is niet leuk. Ik doe op school heel erg mijn best en als ik iets niet snap, dan vraag ik dat meteen aan de leraar. En steeds goed opletten, steeds bij de les blijven."

Het optimisme van Kisseka werkt aanstekelijk. Het feit dat zijn broertjes en zusjes nu ook naar school kunnen, geeft het gezin Andrews weer hoop. Samen vormen ze een voorbeeld voor mensen in hun directe omgeving. Het geeft hen weer vertrouwen in de toekomst. En nog belangrijker: ze hebben weer vertrouwen in zichzelf. Zoals Kisseka het verwoordt: "Als ik klaar ben met de lagere school dan wil ik door gaan naar de middelbare school, omdat school leuk en erg belangrijk voor mij is." ■

Eugène Litamahuputty

OOG VOOR ONDERWIJS

Kinderen als Kisseka profiteren elke dag nog van de organisatie MADDO. Wilt u deze organisatie steunen, dan kunt u voor € 17,- per maand donateur worden van het programma Adopteer hun Toekomst. Uw bijdrage wordt dan speciaal besteed aan het onderwijsproject van deze Oegandese organisatie. Meld u aan met Bon 1, te vinden in het hart van dit Terre Magazine.

Als u het programma Oog voor Onderwijs wilt steunen, kunt u al voor € 10,- per maand donateur worden. Daarmee steunt u verschillende onderwijsprojecten, overal ter wereld. Meld u aan met Bon 1, te vinden in het hart van dit Terre Magazine.

MILLENNIUM ONTWIKKELINGSDOELEN

In 2000 hebben regeringsleiders van 189 landen, waaronder ook Nederland, afgesproken om vóór 2015 de belangrijkste wereldproblemen aan te pakken. Deze afspraken staan bekend als de Millennium Ontwikkelingsdoelen, waarbij doel 2 gericht is op de verbetering van het onderwijs:

- ① In 2015 zijn extreme armoede en honger uitgebannen.
- ② In 2015 gaan alle jongens en meisjes naar school.
- ③ In 2015 hebben mannen en vrouwen dezelfde rechten.
- ④ In 2015 is kindersterfte sterk afgenomen.
- ⑤ In 2015 sterven er minder vrouwen door zwangerschap.
- ⑥ In 2015 is de verspreiding van ziektes zoals aids en malaria gestopt.
- ⑦ In 2015 leven meer mensen in een duurzaam leefmilieu.
- ⑧ In 2015 is er meer eerlijke handel, schuldenverlichting en hulp.